SISÄMINISTERIÖ
INRIKESMINISTERIET
Poliisitarkastaja Jari Pajunen

Lausunto

SM1623166
Asiaryhmä
Asianro

05.10.2016

Eduskunta
Lakivaliokunta

HE 115/2016 vp

Sisäministeriön poliisiosaston asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi tuomioistuinten ulkopuolisista rikosasioiden käsittelyä koskevan uudistuksen voimaanpanosta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Eduskunnan lakivaliokunta on pyytänyt sisäministeriön poliisiosastolta asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi tuomioistuinten ulkopuolisista rikosasioiden käsittelyä koskevan uudistuksen voimaanpanosta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi. Asiasta lausutaan kunnioittavasti seuraavaa.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki tuomioistuinten ulkopuolella tapahtuvaa rikosasioiden käsittelyä koskevan uudistuksen voimaanpanosta. Sillä saatettaisiin voimaan rangaistusmääräys- ja rikesakkomenettelyt korvaava sakon ja rikesakon määräämisestä vuonna 2010 annetussa laissa säädetty menettely. Lisäksi lailla pantaisiin voimaan eräät muut uudistukseen liittyvät lait, joiden mukaan niiden voimaantulosta säädetään erikseen lailla. Voimaanpanolaki ja muut ehdotetut lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivänä joulukuuta 2016.

Sisäministeriön poliisiosaston näkökulmasta on tärkeää, että jo 2010 eduskunnan hyväksymä lainsäädäntö saadaan voimaan ja lainsäädännön jatkokehittäminen poliisitoimen näkökulmasta tehokkaammaksi voidaan aloittaa. Lainsäädännön vaatimat tietojärjestelmämuutokset on jo toteutettu poliisiasian tietojärjestelmään ja poliisin henkilöstön koulutus on tarkoitus toteuttaa ennen lain voimaantuloa. Muutos on poliisin näkökulmasta varsin suuri, koska vuonna 2015 poliisi antoi noin 250 000 rikesakkoa ja noin 180 000 rangaistusvaatimusta. Tulli ja rajavartiolaitos antoivat vuonna 2015 puolestaan noin 700 rikesakkoa ja noin 8 000 rangaistusvaatimusta. Uudistukseen ei ole osoitettu erikseen lisärahoitusta vaan se on toteutettu valtion talousarvion 2016 määrärahojen puitteissa. Arvion mukaan myös jatkossa poliisin työaikaa sitoutuu sakkomenettelyyn nykyistä enemmän lähinnä sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain 4 §:n epäillyn suostumus menettelyn vuoksi. Tästä aiheutuu poliisille lisäkustannuksia.

Oikeusministeriö on asettanut työryhmän, jonka tehtävänä on arvioida tuomioistuimen ulkopuolella tapahtuvan rikosasioiden summaarisen menettelyn soveltamisalan laajentamista ja valmistella sitä koskevat säännösehdotukset. Työryhmän työssä tulee tarkastella myös sakon määräämistä koskevan menettelyn yksityiskohtia ja mahdollisuuksia menettelyn yksinkertaistamiseen ottaen kuitenkin huomioon erityisesti perustuslaista seuraavat rajoitukset. Sisäministeriön poliisiosasto pitää tärkeänä, että menettelyn yksinkertaistaminen huomioidaan sakkomenettelyn jatkokehittämisessä, jotta tällainen summaarinen menettely pystytään toteuttamaan mahdollisimman tehokkaasti ja taloudellisesti. Tällä tultaisiin vähentämään sakkomenettelyn aiheuttamia lisäkustannuksia poliisille ja muutoinkin edistämään pääministeri Sipilän hallituksen tavoitteita kuten normien purkua.

Tiedoksi

Sisäministeriön jakelu

Postiosoite:
Sisäministeriö
PL 26
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoitteet:
Erottajankatu 2
Helsinki

Puhelin:
Vaihde
0295 480 171
Faksi:
09 1604 4635

Virkasähköpostiosoite:
kirjaamo@intermin.fi
www.intermin.fi